

REČENICA – skup riječi koji prenosi poruku, potpunu obavijest.

REČENIČNI DIJELOVI

PREDIKAT – glavni rečenični dio, otvara mjesto ostalim rečeničnim dijelovima. Izriče se glagolom u nekom glagolskom vremenu i osobi – glagolski ili glagolom biti i imenskom riječju u nominativu - imenski

SUBJEKT – imenska riječ u nominativu, izriče vršitelja radnje

OBJEKT – imenska riječ u nekom padežu (osim nominativa i vokativa). Ako je izrečen akuzativom ili dijelnim genitivom – IZRAVNI OBJEKT, ako je izrečen ostalim padežima – NEIZRAVNI OBJEKT. Objekt uvijek odgovara na padežno pitanje.

PRILOŽNE OZNAKE – izriču okolnosti radnje – PRILOŽNE OZNAKE VREMENA, NAČINA, MJESTA... uvijek odgovaraju na priložno pitanje

ATRIBUT – pridjev, zamjenica, broj, imenica koji nadopunjuju imenicu. Izrečen pridjevom, zamjenicom ili brojem – PRIDJEVNI ATRIBUT, izrečen imenicom koja se ne slaže s imenicom u padežu – IMENSKI ATRIBUT

APOZICIJA – imenica koja nadopunjuje imenicu i slaže se s njom u padežu.

VRSTE REČENICA

JEDNOSTAVNA – ima jedan predikat

NEOGLAGOLJENA – rečenica bez predikata

S NEIZREČENIM SUBJEKTOM – rečenica u kojoj subjekt nije izrečen, ali se iz predikata može zaključiti tko vrši radnju

S VIŠE SUBJEKATA – rečenica u kojoj više subjekata vrši istu radnju

BESUBJEKTNJA – rečenica u kojoj se ne zna tko vrši radnju

NEPROŠIRENA – rečenica koja ima samo subjekt i predikat

PROŠIRENA – rečenica koja ima ostale rečenične dijelove pored subjekta i predikata

SLOŽENA – ima više od jednog predikata

JEDNOSTRUKO SLOŽENA - ima dva predikata

VIŠESTRUKO SLOŽENA – ima tri ili više predikata

VRSTE SLOŽENIH REČENICA

NEZAVISNO SLOŽENE – svaka surečenica može stajati samostalno

SASTAVNE – veznici – i, pa, te, ni, niti

RASTAVNE – veznik - ili

SUPROTNE – veznici – a, ali, nego, već, no

ISKLUČNE – veznici – sam, samo što, jedino, jedino što, tek, tek što

ZAKLJUČNE – veznici- dakle, zato, stoga

ZAVISNO SLOŽENE REČENICE - jedna surečenica (zavisna) zavisi o sadržaju druge (glavna). zavisna se surečenica uvrštava u glavnu na mjesto neke od službi i ima iste osobine kao ta služba

PREDIKATNA – zavisna rečenica se odnosi prema glavnoj kao predikat (imenska riječ imenskoga predikata). Prepoznaje se po tome što u glavnoj rečenici stoji samo glagol biti u nekom vremenu i osobi.

SUBJEKTNJA – odgovara na pitanje tko, što. Prepoznaje se po tome što u glavnoj rečenici nema subjekta

OBJEKTNA – odgovara na na padežna pitanja (najčešće za akuzativ)

ATRIBUTNA - dopunjuje imenicu iz glavne rečenice

MJESNA – odgovara na pitanje gdje?, kamo?, kuda?, odakle?, dokle?

VREMENSKA – odgovara na pitanje kada?, otkada?, dokad?

NAČINSKA – odgovara na pitanje kako?

POGODBENA – odgovara na pitanje pod kojim uvjetom?